

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Diaconu Iurie și Gordilă Nicolae,

cu participarea:

procurorului – Crijanovschi Sergiu,

avocatului – Ropot Veaceslav,

inculpatului – Creștin Pavel,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului Creștin Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 martie 2013, în cauza penală privind-l pe

Creștin Pavel Mihail, născut la 29 mai 1981, originar și domiciliat în s. Carahasani, r-nul Ștefan Vodă.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 29.11.2010 – 18.01.2012 (prima instanță)
2. 15.02.2012 – 27.03.2013 (instanța de apel)
3. 02.07.2013 – 08.10.2013 (instanța de recurs ordinar).

Procedura de citare a fost legal executată.

Procurorul s-a pronunțat pentru respingerea recursului, cu menținerea hotărârii atacate.

Apărătorul Ropot Veaceslav și inculpatul Creștin Pavel au susținut recursul ordinar, solicitând admiterea acestuia în sensul declarat.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Slobozia din 18 ianuarie 2012, Creștin Pavel a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Creștin Pavel a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Creștin Pavel la 07 august 2010, aproximativ la ora 22:00, urmărind scopul de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în domiciliul cet. Buza Mariana Ion, din sat. Carahasani, r-nul Ștefan Vodă, de unde a sustras bunuri în sumă de 32020 lei, însă fiind surprins de proprietara, Buza

Mariana Ion, care a strigat la el, acesta continuându-și acțiunile criminale a fugit cu bunurile sustrase, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

2.1. Tot el, a fost învinuit de faptul, că în circumstanțe nestabilite de către organul de urmărire penală, a cules și prelucrat plante de mac, fără scop de înstrăinare, pentru consum personal, pe care le păstra la domiciliul cet. Rusu Galina din sat Carahasani, r-nul Ștefan Vodă, ulterior fiind depistate și ridicate de către colaboratorii C.P.R. Ștefan Vodă, care, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 141 din 18.08.2010, conțineau substanță narcotică în cantitate de 39,195 gr.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care s-a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Creștin P. să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă; în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 1 an închisoare; iar prin aplicarea art. 84 Cod penal la o pedeapsă definitivă de 6 ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, invocând că la emiterea sentinței de achitare, instanța de fond eronat a ajuns la concluzia privind lipsa probelor, ce ar confirma comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal de către inculpat; la aplicarea pedepsei, nu s-a ținut cont de faptul că inculpatul Creștin P. anterior a mai fost condamnat de 3 ori la pedeapsa cu închisoare, antecedentele penale nu erau stinse, iar în baza art. 82 Cod penal, acțiunile acestuia constituie recidivă deosebit de periculoasă.

3.1. În apelul declarat de avocatul Urîtu Nicolae în numele inculpatului Creștin P. s-a solicitat casarea sentinței, din motiv că la emiterea acesteia au fost admise un șir de încălcări procesuale, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri echitabile.

3.2. Apel a declarat și inculpatul Creștin P. prin care s-a solicitat casarea parțială a sentinței în partea condamnării în baza art. 187 alin.(2) lit. d), f) Cod penal, cu emiterea în această latură a unei noi hotărâri, prin care acțiunile sale să fie reîncadrate din art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal în prevederile art. 186 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse nonprivative de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 martie 2013 au fost respinse apelurile declarate de avocatul Urîtu N. în numele inculpatului Creștin P, precum și de inculpatului Creștin P., ca fiind nefondate.

A fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Creștin P. a fost condamnat:

- în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă;
- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor, pedeapsa definitivă i-a fost stabilită de 6 ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat, că instanța de fond greșit a ajuns la concluzia de a-l achita pe Creștin P. de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, punând la baza acestei hotărâri declarațiile martorului Galina Rusu, care urmau a fi apreciate critic, deoarece fiica ultimei trăiește în concubinaj cu inculpatul Creștin P. (fapt confirmat și de inculpat), mai mult ca atât, aceste declarații vin în contradicție cu materialele cauzei, și anume procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08 august 2010, unde în urma cercetării la fața locului, în frigider, pe lângă bunurile sustrate de inculpat, a fost depistată și o sacoșă cu paie de mac, recunoscută de inculpatul Creștin P., fapt pentru care a semnat.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar de a încadra acțiunile inculpatului Creștin Pavel în baza art.217 alin.(2) Cod penal, vina acestuia fiind dovedită pe deplin prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești, care demonstrează că inculpatul a prelucrat și a păstrat substanțe narcotice în proporții mari.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului Creștin P., prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, invocându-se că acțiunile inculpatului Creștin P. au fost greșit încadrate în prevederile art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, deoarece ultimul a sustras pe ascuns bunurile ce-i aparțineau cet. Buzu M., astfel urmau a fi încadrate în prevederile art. 186 Cod penal.

Referitor la condamnarea inculpatului în baza învinuirii pe art. 217 alin. (2) Cod penal, recurentul a indicat că învinuirea se bazează doar pe presupuneri; faptul ca anterior Creștin P. a fost condamnat în baza aceleiași infracțiuni, nu confirmă faptul comiterii și de această dată a unei infracțiuni similare; cercetarea la fața locului din 08 august 2010 (f.d. 59) a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art. 118 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece a fost efectuată în lipsa unei ordonanțe motivate a organului de urmărire penală, autorizată de judecătorul de instrucție și a lipsit proprietara casei.

6. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis, din următoarele motive.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, în pct. 18 din Hotărârea Plenumului Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2009 „*Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*”, este atenționat că, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, sau faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită

Colegiul penal lărgit conchide, că în cauza dată și-au găsit reflectare prevederile normelor enunțate mai sus, eroarea dată afectând soluția instanței de apel care urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei, din următoarele considerente.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Apelul este și o cale de reformare a hotărârii. În cazul admiterii lui, hotărârea atacată este desființată integral sau în parte, iar cauza va primi o nouă rezolvare în instanța de apel. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe.

Probele administrate în cadrul urmăririi penale cât și cele verificate în ședințele de judecată a primei instanțe, inclusiv și versiunea inculpatului Creștin Pavel, precum că el nu a comis infracțiunile ce i se incriminează în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f), art. 217 alin. (2) Cod penal - urmau a fi verificate în ședința de judecată în strictă conformitate cu prevederile art. 100 alin.(4) Cod de procedură penală, creîndu-i și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei și, apoi prin prisma art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuia să treacă la aprecierea probelor, încât să se pronunțe din care motiv le acceptă pe unele probe și le exclude pe altele.

Recurentul, în recurs accentuează că din probele administrate în cauză, nu rezultă vinovăția inculpatului Creștin P. în comiterea infracțiunii incriminate acestuia în baza art. 217 alin. (2) Cod penal.

În atare situație, în speță sunt constatate elementele caracteristice ale erorii grave de fapt, întrucât din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului părții acuzării.

Astfel, Colegiul lărgit constată, că contrar prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a hotărârii de condamnare adoptată de către instanța de apel în privința lui Creștin P. în baza art. 217 alin. (2) Cod penal nu cuprinde: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modului săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Sub acest aspect, instanța de apel era obligată, ca în urma verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, precum și, cercetarea suplimentară a probelor administrate de instanța de fond, să descrie starea de fapt constatată.

Prin descrierea faptei considerate a fi dovedită, se cere ca modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii să coroboreze cu concluzia privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Din analiza deciziei instanței de apel, rezultă că nu există o asemenea coroborare, nu au fost îndeplinite aceste prevederi legale și fără a stabili existența faptei criminale, instanța de apel s-a mărginit numai cu enumerarea acțiunilor ilegale, în comiterea cărora, Creștin P. a fost învinuit de către organul de urmărire penală, totodată condamnându-l pentru comiterea infracțiunii concrete, prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, exprimându-se în hotărârea sa, că „... Colegiul penal se vede obligat în a trage concluzia, că inculpatul a comis și infracțiunea penală prevăzută de art. 217 alin. (2) Cod penal și anume prelucrarea și păstrarea substanțelor narcotice în proporții mari, fără scop de înstrăinare...”, nefiind descrise locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

În concluzie, instanța de apel nu era în drept să considere dovedite faptele, care nu au fost constatate în decizie, dar, prin pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform art. 394 Cod de procedură penală, era obligată să constate faptele pentru care a pronunțat hotărârea de condamnare.

Prin urmare, la judecarea cauzei date în ordine de apel, au fost încălcate prevederile art. 415 alin. (1) pct. 2) și 417 alin.(1) pct.8 Cod de procedură penală – decizia instanței de apel este întocmită incorect procedural, fiindcă nu cuprinde

descrierea faptei criminale și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, iar această eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, impunându-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel în această parte.

Referitor la argumentele recurentului privind ilegalitatea condamnării inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, Colegiul lărgit le consideră neîntemeiate, deoarece instanța de apel s-a expus detaliat asupra acestora, just ajungând la concluzia privind comiterea de către Creștin P. a unui jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, ci nu a unui furt, precum pretinde avocatul Ropot V. în numele inculpatului.

În acest context se invocă prevederile pct.4) ale Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” nr.23 din 28.06.2004, care stipulează, „că prin sustragere deschisă a bunurilor altei persoane, prevăzută de art.187 Cod penal (jaf), se consideră fapta ce se derulează în prezența proprietarului sau altui posesor, ori în prezența unor persoane străine, vinovatul fiind conștient ca persoanele prezente înțeleg caracterul ilegal al acțiunilor lui, indiferent de faptul că ele au întreprins ori nu careva măsuri de curmare a acestor acțiuni.

Acțiunile inițiate ca furt, însă care n-au fost duse pînă la capăt, din cauza că au fost descoperite de către victimă sau de alte persoane, dar neținîndu-se cont de aceasta au fost prelungite de către infractor cu scopul însușirii bunurilor sau reținerii lor, se încadrează în infracțiunea de jaf”.

Astfel, din materialele cauzei rezultă, că inculpatul Creștin P. a pătruns în domiciliul părții vătămate, Buzu M., unde la acel moment se afla ultima, împreună cu soțul său, a sustras bunuri, și conștientizînd că este observat de către partea vătămată, cu scopul păstrării bunurilor sustrase a fugit din domiciliul acesteia, Buzu M. declarînd în cadrul primei instanțe (f.d. 238), că „la data de 17.08.2010 ea și soțul ei Efros Gheorghe se aflau la domiciliul mamei sale din satul Carahasani, r-ul Ștefan-Vodă. Toată ziua au muncit, iar înspre seară, s-au culcat. La ora 24.00 ea a intrat în casă, soțul ei deja dormea, cînd s-a culcat era ora 24.00. În timpul cînd dormea a observat o lumină ce se mișcă prin odaie, fiind întuneric a văzut un chip de bărbat, credea că este soțul ei și caută ceva. A vorbit ceva cu această persoană, crezînd că este soțul, însă persoana nu a răspuns, dînd cu mîna la spate, a simțit că soțul este lîngă ea, atunci și-a dat seamă că este o persoană străină, s-a sculat din pat și a aprins lumina, însă nu mai era nimeni în casă. A văzut că lipsește telefonul ei, s-a dus în odaia unde se culcaseră și a depistat că lipsesc mai multe bunuri...”

Aceste declarații au fost confirmate în prima instanță și de către martorul Efros Gh. (f.d. 240), care a invocat, că „la data de 08.08.2010, pe la orele 03.00 a fost trezit de către soția sa, Buzu Mariana, care i-a comunicat că cineva este prin casă. Ea a aprins lumina și el a văzut, că ușile sunt deschise. Apoi soția a observat că lipsesc mai multe bunuri...”

Sub acest aspect, Colegiul lărgit constată, că instanța de fond și de apel corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului Creștin P. în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, la stabilirea pedepsei ținând cont de faptul, că la momentul comiterii infracțiunii, inculpatul a fost deja condamnat de 3 ori la pedeapsă sub formă de închisoare, antecedentele penale nefiind stinse, iar conform art. 82 Cod penal, acțiunile inculpatului au fost considerate drept recidivă deosebit de periculoasă.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Ropot Veaceslav în numele inculpatului Creștin Pavel, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 martie 2013 în partea condamnării pe art. 217 alin. (2) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Bender, în alt complet de judecată.

În rest, decizia atacată se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea dispusă rejudecării, iar în partea condamnării pe art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la 29 octombrie 2013, ora 9⁵⁰.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Diaconu Iurie

Gordilă Nicolae